

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina v dostavljanju na dom ali po pošti K 1:50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četletna K 4:50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer. ::

ZARJA

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna pettivrstica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste

Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 144.

V Ljubljani, v petek dne 24. novembra 1911.

Leto I.

Kaj se je sprejelo.

Glasovanje o draginjskih prodlogih si bo treba dobro zapomniti. Z njim je dokazano, da se v najnujnejših vprašanjih ljudske potrebe ni zanašati na meščansko stranke, in da pri tej družbi ni iskati načelne politike, pa naj gre za Nemce ali za Slovence. Pri glasovanju o najvažnejših točkah so zmagali agrarci, toda ne s svojo močjo, temveč z značajno podporo mestnih zastopnikov, ki jim je je eksistencija Stürgkhovega kabineta več kakor potrebe stradajočega ljudstva. Zmagali so zaradi tega, ker je Stürgkh zažugal meščanskim poslancem pa so se jim začele hlačice tresti. Demagogijo te družbe, ki ima tisoč deklamatornih fraz, kadar stoji pred volilci in jim obljubljuje, kar je mogoče in kar je nemogoče, pa se v državnem zboru potuhne kakor okrogan šolarček, čim malo zaropota kakšen Stürgkh, bo treba brezobzirno razkriti.

Nikakor se ne sme zamolčati, da je bilo ponašanje meščanskih strank pri glasovanju o draginjskih predlogih izdajalsko. In prav noben izgovor ne ostane gospodom, kajti njih glasovanje je bilo nelogično in nedosledno, tako da so morali sami prav dobro čutiti, kakšne klofute si dajejo.

Stvar je popolnoma jasna, če si pokličemo v spomin predloge, o katerih se je glasovalo.

Sprejeta je bila sledeča odstavka dr. Rennerjevega predloga:

„Utrjuje se, da dovoljuje za uvoz mesa in živinskih surovin iz držav, iz katerih ni uvoz takih predmetov združen z veterinarskopolijsko nevarnostjo, ni vezan na dovoljenje ali pa bodisi le na enako postopanje Ogrske v zmislu § 12 navedbe poljedelskega in trgovskega ministra z dne 31. decembra 1907, in da spada torej izključno v kompetenco avstrijske vlade.“

Ker uvoz predmeta „Argentinsko meso v zmrzlem stanju“ po izkušnjah Anglije, Italije in Švice, ter po izkušnjah, ki so se napravile pri nas z dosedanjim uvozom, kakor je priznано, absolutno ni združen z veterinarskopolijsko nevarnostjo; ker ogrska vlada sama s tem, da ne zahteva od nas nobenih veterinarskih odredb, temveč odškodnine na drugem polju, priznava, da ni pomislekov zaradi tega predmeta: Je dokazano in priznано, da ni predpostavk paragrafa 12. in da ni utemeljena dolžnost, da bi se pogajali z Ogrsko.

Ta predlog je bil torej sprejet. Poslanci, ki so zanj glasovali vendar niso otroci in so morali vedeti, kaj da delajo. S sprejetjem teh predlogov je večina jasno izrekla, da je stališče vseh dosedanjih vlad, in tudi Stürgkhove glede na meso iz neokuženih dežel napačno in da smo sami svoji gospodarji in da ni ogrski gospodi prav nič mar, kaj da delamo v tem oziru. In izrekla je določeno, da valja to tudi za argentinsko meso, da torej lahko vpeljujemo toliko zmrzlega argentinskega mesa, kolikor le hočemo, ne da bi se nam bilo treba količkaj zmeniti za grofa Khuena in madjarske magnate.

Ta predlog je seveda neizmerne važnosti. Zakaj od Bienenhertha do Stürgkha so stali vsi naši gromovniki na nasprotnem stališču. In to je treba povedati: Če bi bil grof Stürgkh mož ustavnosti in mož načela, tedaj bi bil moral takoj po tem glasovanju zapustiti zbornico in napisati vdano prošnjo cesarju, da mu dovoli demisijo. Zakaj s tem glasovanjem se je večina zbornice postavila v odkrito nasprotje z ministrskim predsednikom.

Ali Stürgkh ni šel pisat demisije, temveč je lepo mirno počakal na obliži, ki muga pritisne večina na ranico. Meščanska večina pa je ljubeznivo storila, kar je plemeniti grof pričakoval od nje.

Blazno bi bilo, kar je storila, če ne bi bilo tako — sistematično. Vprašajmo se: Čemu je bilo treba odločne načelne izjave, ki jo obsega Rennerjev predlog? Gotovo ne zato, da bi bila konstatacija na papirju. Uvoz argentinskega mesa ni doktorsko vprašanje, temveč nujna, stvarna potreba. Naša neodvisnost od Ogrske se je morala naglašati zato, da se omogoči uvoz mesa, ki ga prebivalstvo potrebuje. Sprejeta predloga sta bila začetek; nadaljni Rennerjev predlog je bil logično nadaljevanje: Ker nismo odvisni od Ogrske in ker potrebujemo argentinskega mesa, nalagamo tebi, vlada, da zdaj omogočiš uvoz.

Kdor je dejal, da smo glede na to meso samostojni in je vedel, kaj dela, bi bil moral izreči tudi drugo besedo. Ali tukaj se je meščanska energija ustavila in je napravila kotav pred grofom Stürgkhom.

„Preljubi grof, nekaj moramo imeti za svoje volilce. Če imamo ta sklep v roki, lahko pravimo doma, da smo pokazali Madjarom zobe. Tebe pa to ne bo bolelo, zakaj naš sklep je le akademičen in ostane na papirju. Ti pa tudi za naprej lahko delaš, kar se Ti poljubi.“ Pa so šli in ko je prišlo Rennerjevo logično nadaljevanje predloga na glasovanje, so ga — poteptali. Tisti gospodje, ki so par minut preje rekli, da lahko vpeljujemo argentinskega mesa, kolikor ga hočemo, so zdaj dejali, da — ni treba!

Potem je prišel Waberjev predlog, ki je že tako obziren napram vladi, kakor da ga je sestavil kakšen hoirat. Treba je res doslovno poznati to besedilo, ki pravi:

„Z ozirom na to, da se je argentinsko meso že brez ugovora dovažalo domači porabi, in da je Ogrska sama že opustila svoje pomisleke glede na meso kakor tudi glede na deželo, od koder prihaja, se pozivlje vlada, da izdaja odredbe o uvozu prekmorskega mesa izključno z veterinarskega strokovnjaškega gledišča z ozirom na faktično stanje dotične pošiljave!“

To se pravi: Vsaka pošiljatev posebej naj se živinozdravniško preišče, in če tedaj ni pomislekov, naj se dovoli uvoz. Tudi ta predlog so pomembjali. Ravno tako usodo je doživel Jerzabkov predlog.

In kaj so gospodje sprejeli? Predlog Poljaka Steinhauza, ki pravi: „Vlada se pozivlje, naj po potrebi nujno poskrbi za časovno in kvantitativno omejen uvoz mesa iz Argentine.“ Kaj je potrebno in kaj je nujno, to se prepušča razsodbi — grofa Stürgkha!

Stradajoče prebivalstvo, ki je oddalo pri volitvah svoje glasove kandidatom meščanskih strank, seje strahovito zmotilo. Ali velika napaka bi bila, če bi ljudstvo vrglo puško v koruzo, ker so ga gospodje izdali. Od večine v parlamentu ni pričakovati, da bi izvršila na Stürgkha potrebni pritisk, da bi praktično izvedel, kar se je akademično sklenilo. Zato se mora nadaljevati boj zoper draginjo z vso odločnostjo. Če niso znali poslanci večine dopovedati grofu Stürgkhu, da je draginja pereče vprašanje, mu mora to dopovedati zavedni proletarijat.

Smodnik in iskra.

Velevažna poročila se pričakujejo iz angleškega parlamenta. Vse zanimanje za vojno v Tripolitanijski kopneva kakor pomladanski sneg v priročni vesti, ki prihajajo iz Berlina in Londona o razmerju med Anglijo in Nemčijo. In vse pošasti svetovne vojne se zopet prikazujejo na obzorju.

Ko je pred nedavnim nemška socialna demokracija priredila svoj impozantni protest proti vojnim namenom; ko so francoski in angleški socialisti manifestirali za mir in ko je tudi tajništvo socialistične internacionale v Bruslju izreklo svojo svarilno besedo, se je rogalo nemško časopisje, češ socialisti se smešijo s svojo agitacijo za mir, ko nihče ne misli na vojno.

Ali socialisti se niso smešili. Tisto časopisje, ki se jim je takrat rogalo, je danes kakor okamenelo in razpravlja v dolgih člankih o strahoviti nevarnosti, ki je grozila miru vse Evrope in ki še danes ni popolnoma minila.

Nemški državni tajnik Kiderlen Wächter je podal komisiji maročanskega konflikta, ki se je rešil z znano francosko-nemško pogodbo; na nekem banketu pa je govoril angleški stotnik Faber. Navidezno ni med poročilom nemškega državnika in angleškega častnika nobene zveze; le v tem se oboje stika, da je iz obeh razvidno, do kakšne skrajne napetosti je dospelo razmerje med Nemčijo in Anglijo in kako malo je manjkalo, da bi bili zagrmeli topovi po Evropi.

Prostor nam ne dovoljuje, da bi podali Kiderlenovo poročilo z vsemi posameznostmi in da bi reproducirali karakteristične izjave angleških časopisov. Ali za spoznanje, na kakšnem vulkanu žive evropski narodi, bo dovolj nekoliko opazk.

Diplomacija smatra vse svoje delo in zlasti vse vzajemno občevanje državnikov za tajnost s sedmerimi pečati, ki se mora plašno skrivati očem profanih državljanov, nesposobnih, da bi razumeli vse finese diplomatske umetnosti in njih eventualne posledice. A naenkrat prihaja nemški državni tajnik, pa razklada navadnim poslancem vse podrobnosti občevanja med Nemčijo in Anglijo, pripoveduje vse izjave nemškega poslanika in angleškega ministra ter objavlja besede, kakršne se navadno slišijo le, preden se izroča ultimatum in preden izide povelje za mobilizacijo.

Nemčija trdi, da je naznanila vsem državam svoj namen, preden je odposlala ladjo „Panther“ v Agadir. Anglija je takrat molčala. Pozneje se je postavila na stališče, da so njeni gospodarski interesi v Maroku prizadeti in razvilo se je živahno diplomatsko razpravljanje. Angleški minister Grey je hotel vedeti, kaj namerava Nemčija v Agadiru in v okolici. Nemčija je odgovorila, da se ji podtikajo nameni, katerih nima; nikoli da ni mislila ustanovljati vojne luke v Maroku; to da so halucinacije...

Kiderlen pravi, da je bila dogovorjena tajnost francosko-nemškega pogajanja; ali prijatelji Francije (čitaj Anglija) so dobili od nje informacije, ki niso bile točne in so sumničile nemške namene. Zato se nekaj časa ni razpravljalo, dokler se ni Nemčiji garantirala tajnost.

Potem je prišel v angleško in francosko časopisje znani Lloyd-Georgev govor, ki ga je Nemčija morala smatrati za žuganje ali pa vsaj za grozeče svarilo. Takrat je Nemčija izjavila: „Če bi imela angleška vlada namen zamotati in zmešati politični položaj ali pa dovesti do nasilnega izbruha, tedaj pač ne bi bila mogla izbrati boljšega sredstva kakor govor zakladnega kancelarja (Lloyd Georgea), ki je tako malo vpošteval Angliji prisvajani ugled in položaj velesile z ozirom na Nemčijo...“ Da se je govoril tak jezik med Nemčijo in Anglijo, to kaže, kakšen prepad je takrat zijal med obema državama. Da se objavljajo take besede, to kaže, kako negotov je položaj še zdaj in kako oddaljeno je razmerje obeh držav od prijateljstva.

To poročilo dopolnjuje na poseben način omenjeni govor stotnika Fabra. Ta govor je bil izrečen že dne 9. novembra na nekem banketu v Andovru; v javnost je prišel šele sedaj. Faber trdi, da je bilo v angleškem kabinetu nesoglasje, če ima Anglija stati ob strani Franciji ali ne. [Lloyd George in Churchill sta odločila za Francijo. Faber kritizira, da je bila v času krize angleška mornarica razdeljena na tri oddelke, ki so bili v treh različnih krajih in nihče ni vedel, kje je nemška mornarica. Admiral enega oddelka je vedel, da je največja vojna nevarnost. Vprašal je poveljnika čet na suhem, če morejo njegovi kanoni varovati ladje, ta pa mu je odgovoril, da bi strelji iz topov zadeli angleške barke. Armada je bila bolje pripravljena od mornarice; namenjeno je bilo poslati šest divizij regularnih čet Franciji na pomoč; ali za varstvo obrežja ne bi bilo dovolj regularnega vojaštva na razpolago...]

Sest divizij — to je 150.000 mož... Tako se sedaj razkriva zgodovina zadnjih mesecev in tako se šele sedaj spoznava nevarnost, ki je grozila nele Nemčiji in Angliji, temveč — to se lahko pravi brez pretiravanja — vsej Evropi. Kajti napad na Nemčijo bi bil obvezen za trozvezo... in o daljnih posledicah ni treba govoriti.

Taka je bila nevarnost pred kratkimi tedni. Ali je zdaj minila?

Kakor je koristno, da se odgrne pajčolan skrivnostnih konverzacij visoke diplomacije, tako je na drugi strani čudno, da postaja naenkrat tako odkritosrečna in izroča javnosti take razburljive in dražeče govore in izjave. Ob teh razkritjih pa se zopet spoznava, kako nevarna je za narode tajnost zunanje politike, ki jim jemlje lastno usodo iz rok. Vsa maročanska komedija bi brigala množice nemškega, angleškega in francoskega naroda toliko kolikor lanski sneg. In zaradi te komedije, ki je izključno vprašanje maloštevilnih kapitalistov, bi se bilo lahko zgodilo, da bi bili šli narodi zvečer v miru spat, a zjutraj, ko bi se bili zbudili, bi bili imeli vojno.

Umorjeni predsednik dominikanske republike Ramon Caceres.

Iskre, ki so švigale tako blizu smodnika, so pohojene. Ali ogenj še gori in nihče ne more vedeti, kaj se zgodi jutri. Tako „odločujo“ narodi o svoji lastni usodi!

NOVICE.

* **Draginja in zakonska zvestoba.** Mehanik Ivan St. na Dunaju je vložil proti svoji ženi Mariji tožbo na ločitev zakona, ki pa so jo zavrnile tri instance. St. je nato zapustil svojo ženo in je živel z delavko Karolino K. Treje njegovih otrok iz prvega zakona je živel pri materi Karoline K. K tem trem otrokom se je pridružil meseca junija tega leta še četrti, ki ga je imel St. s Karolino K. Marija St. je tedaj vložila tožbo zaradi zakonolomstva proti svojemu možu in njega gospodinjci Karolini K. O tožbi je razpravljalo okrajno sodišče v Favoritnu. Obtoženca sta sicer priznala, da sta živela več let v skupni oskrbi, da pa že skoro eno leto nista imela med seboj intimnega razmerja. Ivan St. je izjavil, da že zategadelj ni hotel z obtoženko intimno občeovati, ker se je bal otroškega blagoslova ob tej hudi draginji. Tožni zastopnik je nato raztegnil obtožbo na poskušeno zakonolomstvo in na prestopke zakonske zvestobe. Ivan St. je nato dejal, da je bil gospodarsko prisiljen živeti s sobotoženko Karolino K. pri njeni materi, kjer je plačeval 20 K mesečno za vso oskrbo, ako bi tega ne bilo, bi moral dati otroke od sebe in jih izročiti bedi. Policija je bila toliko nesramna, da je poizvedovala po njenem zasebnem življenju in je dognala, da sta živela obtoženca kot mož in žena. Kljub temu je sodišče obadva obtoženca oprostilo; glede na skupno življenje obtožencev je sodnik utemeljil oprostitev, da valja tu zaradi velike gospodarske sile izključevalni razlog.

* **Veljavnost ogrskih zakonov.** Najvišji sodni dvor je izrekel sodbo, ki z največjo odločnostjo potrjuje veljavo takozvanih ogrskih zakonov. Hei visokega avstrijskega uradnika na Dunaju se je bila leta 1902 poročila z veleposlanikom po rimsko-katoliškem obredu, kmalu pa se je dala od moža ločiti. Leta 1905 je gospa izstopila iz avstrijske državnosti in se poročila po ločitvi prvega zakona na budimpeštanskem civilnem uradu vnovič z dunajskim tovarnarjem izraelitske konfesije, ki je bil istakotak pravkar pridobil ogrsko državljanstvo. L. 1809 je prestopila gospa iz katolicizma v evangelsko vero. Gospa je zdaj hotela ovreči veljavnost zakona in je navajala naslednje razloge za zakonski zadržek: Katoliška vera in različnost veroizpovedanj onemogočata veljavnost zakona; gospa in njen mož se nista nikdar preselila na Ogrsko in sta si prisvojila ogrsko državljanstvo izključno le zategadelj, da bi sklenila zakon. Tudi zastopnik njenega moža se je pridružil tožbi o neveljavnosti zakona. Tožba sta bili ovrgli že civilno deželno sodišče in višje deželno sodišče in sta potrdili veljavnost na Ogrskem sklenjenega zakona. Najvišje sodišče je revizijo zavrnilo in potrdilo sodbo prvih instanc ter s tem izrecno konstatiralo veljavnost na Ogrskem sklenjenih zakonov.

* **Novi obliki opeke.** Dne 4. decembra bo na Dunaju (I. Eschenbachgasse 11) an-

prepeljali od bolgarske meje tjakaj. 'Sedanje središče utrjevanje ožine je Nagara.

Turški dodatni kredit.

Carigrad, 24. nov. Vojni minister bo predlagal v parlamentu dodaten kredit, ker je preskrbljen za vojno z dosedanjimi sredstvi k večjemu do novega leta.

Izpred Tripolisa.

Rim, 24. nov. 'Agenzia Stefani' poroča iz Tripolisa: Predvčerajem je napadlo več manjših arabskih čet naše utrdbe med Sidi Mesrijem in Hamidjem. Naše topništvo je sovražnika prepodilo.

Nejasnost v italijanski pomorski akciji.
Rim, 24. nov. Genovski list 'Caffaro' je predvčerajem trdil, da je zabranila italijansko pomorsko akcijo z Italijo združena velevladst. Včeraj pa je izjavil list v oficialni noti, da je ta trditev popolnoma napačna. O italijanski pomorski akciji vlada nejasnost. Da pa se bo zgodila, ako Turčija ne odjenja, je nedvomno.

Poštni promet z Italijo.

Carigrad, 24. nov. Porta je izdala poštanim uradem ukaz, naj zopet prevzemajo vse poštne pošiljke iz Italije in v Italijo, ki jih je bila od vojne napovedi turška pošta zavračala. Vzrok te odredbe je neznan. Na odločilnem mestu odločno zanikajo vest, da bi bila vplivala na to odredbo Avstro-Ogrska.

Uradniško vprašanje.

Dunaj, 24. nov. Danes se nadaljujejo med strankami pogajanja, da se odkaže uradniška predloga brez prvega branja odseku.

Klerikalna retirada.

Dunaj, 13. nov. Dr. Šusteršič je na današnji konferenci klubskih načelnikov uagnil generalni ugovor slovenskih klerikalcev proti temu, da se razni predlogi odkažejo odsekom brez prvega branja.

Švedsko meso na Dunaju.

Dunaj, 24. nov. Sem je prišla za poskušajo pošiljatev okolo 5000 kilogramov švedskega mesa v jako izbornem stanju.

Strahovita železniška nezgoda.

Saumur, 23. nov. Danes ob 7. zjutraj se je zgodila na postaji Montreuil-Bellay strahovita železniška nezgoda. Zaradi povodnji se je pogreznil železniški nasip v tem hipu, ko je peljal preko mosta osebni vlak. Most se je podrl in padel z vlakom v reko Thonet. Po dosedanjih poročilih je izginito v valovih dvoje lokomotiv, več železniških vozov. Število žrtev cenijo na 30.

Moralni škandal v Parizu.

Pariz, 24. nov. Doslej so prijeli 40 oseb, med njimi tvorniškega ravnatelja Alarda, ki se je vpregel na 12 do 13letnih dečkih, in bogata dama, ki je ugajala z mladimi deklicami in mladimi gospodi v svojem stanovanju pri čaju orgije.

Odmevi maročanske afere.

Angleško brodovje pripravljeno za boj.
Kiel, 24. nov. Mornariški krogi potrjujejo vesti angleških listov, da je bilo angleško brodovje v kritičnem trenutku maročanskih homatij pripravljeno za boj, ni pa imelo namena napasti Nemčije, pač so bili angleški krogi vznemirjeni zaradi morebitnega napada od strani nemškega brodovja in so zategadelj mobilizirali angleško mornarico.

Grey demisionira?

London, 24. nov. Berolinske izjave o maročanski aferi zatemnjujejo položaj še bolj. Državni tajnik Grey baje v kratkem demisionira.

Rusija in Perzija.

London, 23. nov. Reuterjev urad poroča, da je Perzija po nasvetu Angleške sklenila izpolniti zahteve ruskega ultimata. Novi perzijski kabinet se je baje sestavil.
Rešt, 24. nov. Vnzeli je dospelo troje ruskih bataljonov saljanskega polka.

Revolucija na Kitajskem.

Juanšikaj.

Peking, 23. nov. Danes je izšel edikt, ki Juanšikaja oprošča od vsakdanje avdiene in mu daja še drugih svoboščin, medtem ko pritiska regenta še bolj v ozadje. Baje so nameravali dne 20. t. m. revolucionarji Juanšikaja umoriti, kar pa se jim ni posrečilo.

Velevladst in Juanšikaj.

Frankobrod, 24. nov. Velevladst se posvetuje z Juanšikajem o posredovanju in mu zagotavljajo pomoč v boju proti revoluciji in za monarhijo. Zdi se, da se pojavlja na Kitajskem tujcem sovražno mišljenje.

Moritev Evropejcev.

Berolin, 24. nov. Iz Šangaja poročajo: V Sentsziju more Evropeje dalje. Tudi 20.000 Mandžurov (?) so pomorili. Dvadnevna vroča bitka pri Hankavu se ni odločila za nobeno stran. Nad 5000 mrtvih bojnikov pokriva bojišče.

Listnica uredništva.

P. M. v H. p. G.: Iz Vašega dopisa ni povsem jasno, kaj želite! — I. R. v T.; Tvoje dopise smo prejeli prepozno za to številko.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zaloga založba Zarje.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Delavska tiskovna družba v Ljubljani

priporoča čitateljem „Zarje“ prav zanimive in poučne knjige, zlasti:

Enrico Ferri: Socializem in moderna znanost, Cena K 1-20.
Karol Kautsky: Država bodočnosti. (IV. del Erfurtskega programa) Cena 40 v.
Dr. K. Lončar: Slovenci. Ponatisk iz knjige „Slovanski svet“. Cena K 1-—.
Dr. K. Lončar: Doktor Bleiweis in njegova doba. Cena K 1-20.
Marx-Engelo: „Komunistični manifest.“ Cena 40 vin.
Etbln Kristan: Nevarni socializem. Cena 30 vin.

Anton Kristan: O konsumnih društvih. Cena 20 vin.

Cenik dobi pri Delavski tiskovni družbi vsakdo, kdor ji to sporoči. V zalogi ima še vse polno brošur, ki bi zaslužile, da se razširijo med slov, delavskim ljudstvom.

Tobakarne ozir. prodajalne „Zarje“ v Trstu so:

Južni kolodvor.
Ficke, Kasel Silos pred vhomom v prsto luko.
Moze, ulica Miramar 1.
Magnolo, ulica Belvedere.
Gostilna Internacional, ulica Giovanni Boccacio št. 25.
Lavrenčič, trg pred Kasarno (Piazza Caserma).
Pipan, ulica Ponte della Fabra.
Gramaticopulo, Piazza Barriera.
Bruna, ulica del Rivo.
Raitinger, Riva Grumola št. 20.
Hoeltl, trafika na državnem kolodvoru.
Bajc, ulica Geppa.
Kovač Antonija prodajalna v Sv. Križu.
Muraro Matej, Via Sette Fontane 14.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je slovenski

„Ilustrovani Tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četrtletno K 1-80. Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Slovenski Ilustrovani Tednik, Ljubljana

Priporočamo
novo trgovino
z manufakturnim
blagom

J. CIUHA
preje Jesih & Windischer

Ljubljana
Stari trg št. 1
(prej Bazar)
postaja elektr. železnice

Stampilje vseh vrst za urade, društva, gostilničarje itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko.

J. BONČAR
valjni mlin v Domžalah.

Zaloga v Ljubljani:
Poljanska cesta 19.
Zastopstvo in zaloga
v Gorici.

Božične in novoletne
ter sploh vse vrste
razglednice
kakor tudi
reklamne koledarje
ter vsakovrstne
:: tiskovine ::
po najnižjih cenah
pri L. Pevaleku Ljubljana.

! VESELO POROČILO !
posebno onim, ki se čutijo onemogle in slabotne.

Kri! in okusni zajtrk imatisti, ki ne pijejo drugega nego dr. pl. Trnkoczya sladni **Zdravje!** čaj, ki ga imenujemo „Siadin“. Nasladno in redilno živilo prve vrste. — **50% prihranka!**

Obenem senzacionalno bojnotno sredstvo proti živliskemu oduštvu. Dobiva se povsod, tudi pri trgovcu. Zavoj 1/4 kg velja 50 h. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v petih lekarnah Trnkoczy: Dunaj, Josefstädterstraße 20, Radetzkyplatz 4, Schönbrunnerstraße 109. — Oradec, Sackstraße 3, v Ljubljani, Kranjsko. — V lekarni Trnkoczy poleg rotovža v Ljubljani se tudi odda o zdravlila p. t. članom okr. bol. blag. v Ljubljani, bol. zav. c. kr. tob. tov. in bol. blag. juž. železnice.

Delavska hranilnica in posojilnica
(vpisana zadruga z omejenim jamstvom.)
v Ljubljani, Wolfova ul. št. 3, II. nadstropje.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%.
Sprejema vloge na tekoči račun.
Posojuje na osebni kredit in (zastave) vredn. listine, hipoteke itd.

Urادuje se vsak četrtek od 2. do 3. ure in vsako soboto od 6. do 7. ure popoldne; nujna pojasnila se daje pa tudi ob vsakem drugem navadnem dnevnem času.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 6 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Senk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, „
Kušar, „
Podboj, „
Bizjak, Bahoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Sešark, Šelenburgova ulica.
Suhadole Anton, Zelena jama 50.

„Narodna kavarna“.

Danes in vsaki dan
Dunajski damski orkester
Začetek ob pol 9. zvečer. — Vstop prost.
FRAN KRAPEŠ, kavarnar.

Pristen dober
Brinjevec se dobi pri
L. Šebeniku
v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Hotel Tratnik
„Zlata kaplja“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27
v bližini kolodvora.

Lepe zračne sobe. — Priznana fina kuhinja. — Izborne pijače. — Nizke cene.
Lepi gostilniški prostori in povsem na novo urejeni velik senčnat vrt. ::

Žepni koledar
za delavce sploh in prometne služabnike za navadno leto 1912
izide te dni. Koledar je izredno praktično sestavljen za vsakogar. Sezite po njem, dokler ne poide.

VSEBINA: Koledar in kalendarij. — Centralni sedeži strokovnih organizacij. — Kolkovna lestvica. — Poštni in brzojavni tarif. — Inozemske in domače denarne vrednosti. — Stare in nove mere. — Koliko plačam osebne dohodnine. — Koliko plačam vojne takse. — Obsežnost Avstro-Ogrske in število prebivalstva. — Avstr. ustavne vlade. — Socialno-demokratski poslanci v avstrijskem državnem zboru (1911). — Glasovi slov. soc. demokratov pri državnozborni volitvi 1911 (skupaj). — Koliko glasov so dobile posamezne stranke v Avstriji pri državnozbornih volitvah (1907 in 1911). — Politiške in narodnostne skupine v avstr. državnem zboru po volitvah (1907 in 1911). — Kako se varujemo kolere. — Kakšno delo opravljajo naši zaupniki. — Kdo neki je železničarjem pomagal. — Priročljive knjige in knjižice iz domačih založb. — Kultura in zensko gibanje. — Kje so delavci najslabše plačani. — Prof. I. T. Masaryk (slika). — 200 besed tujk in njih pomen. Beležke.

Cena trdo v platno vezanemu izvodu 1 K, po pošti 10 vin. več. — Organizacije dobe primeren popust. — Naroča se pri upravi „Zarje“ v Ljubljani.